

Anna Dicander
Assistansia AB, Box 184
401 43 Örebro

ANKOM
2011-03-23

Lars Augusto Silvén ./ Sundbybergs Stad , Individ- och familjeomsorgsnämnden
angående **stöd och service till vissa funktionshindrade**

Ni får tillfälle att yttra Er över innehållet i bifogade handlingar, aktbilaga 10.

Om Ni yttrar Er ska yttrandet vara skriftligt och ha kommit in till förvaltningsrätten **senast den 6 april 2011**. Ange förvaltningsrättens målnummer som finns längst upp till höger.

Om komplettering ej inkommit dessförinnan, kan målet komma att avgöras på de uppgifter som finns hos förvaltningsrätten.

Om Ni har några frågor kan Ni kontakta förvaltningsrätten.

Malin Rönnkvist
Telefon direkt 08 561 68066

2011-03-11

FÖRVALTNINGSRÄTTEN	1 (5)
2011-03-16	
Första besök	
Målnr: 4084-11	
Aktbil: 10	Enhet: A17

Yttrande till förvaltningsrätten i Stockholm i mål 4084-11 med anledning av överklagat beslut i fråga om insatsen personlig assistent enligt 9 § 2 lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade.

Sammanfattning

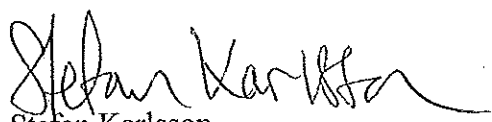
Omvårdnadsförvaltningen i Solna stad beslutade den 20 januari 2011 att avslå Lars Silvens ansökan om biträde av personlig assistent enligt 9 § 2 lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS, med 62 timmar och 30 minuter per skolvecka samt 101 timmar och 30 minuter per lovvecka.

Lars Silvens behov av hjälp för att tillgodose sina grundläggande behov bedöms inte vara av den karaktär och omfattning som förutsätts för rätt till personlig assistans. Hjälpinsatserna bedöms bara till mycket begränsad del avse hjälp som kan anses vara av det mycket privata och känsliga slag som förutsätts för rätt till personlig assistans. Det hjälpbehov som finns och som är av sådan kvalificerad karaktär som förutsätts för att vara ett grundläggande behov bedöms vara av marginell omfattning. Lars Silvens återopade behov består snarare till större delen av tillsyn, påminnelse, muntliga instruktioner och motivationsinsatser av olika slag, vilket inte berättigar personlig assistans.

Överklagandet inkom i rätt tid och vidarebefordrades omgående till förvaltningsrätten i Stockholm. Vad som anfördes i överklagandet föranledde inte omprövning av det överklagade beslutet.

1. Omvårdnadsnämnden yrkar att förvaltningsrätten lämnar Lars Silvens ansökan utan bifall vad gäller insatsen biträde av personlig assistent enligt 9 § 2 LSS med 62 timmar och 30 minuter per skolvecka samt 101 timmar och 30 minuter per lovvecka
2. Omvårdnadsnämnden hemställer att förvaltningsrätten vid eventuellt bifall förordnar att beslutet ska gälla från och med dagen då förvaltningsrätten meddelar dom eller då denna vunnit laga kraft.

Won Lovén-Bergman
Sektionschef

Stefan Karlsson
LSS handläggare

Yrkande

Omvårdnadsnämnden yrkar att förvaltningsrätten lämnar Lars Silvens ansökan utan bifall vad gäller insatsen biträde av personlig assistent enligt 9 § 2 LSS med 62 timmar och 30 minuter per skolvecka samt 101 timmar och 30 minuter per lovvecka

Omvårdnadsnämnden hemställer att förvaltningsrätten vid eventuellt bifall förordnar att beslutet ska gälla från och med dagen då förvaltningsrätten meddelar dom eller då denna vunnit laga kraft.

Utveckling av talan

Omvårdnadsnämnden i Solna stad önskar framföra följande mot bakgrund av inkommen överklagan från Lars Silvens ställföreträdare Anna Dicander från Assistansia AB, daterad den 15 februari 2011.

Omvårdnadsförvaltningen i Solna stad beslutade den 20 januari 2011 att avslå Lars Silvens ansökan om biträde av personlig assistent enligt 9 § 2 lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS, med 62 timmar och 30 minuter per skolvecka samt 101 timmar och 30 minuter per lovvecka.

Omvårdnadsnämnden anser rätten till personlig assistans ska vara förbehållen krävande och i olika avseenden komplicerade situationer av mycket personlig karaktär. De avgörande rekvisiten vid en bedömning om personen är berättigad personlig assistans återfinns under 9 a § LSS. Omvårdnadsnämnden anser att Lars Silvens behov av hjälp för att tillgodose sina grundläggande behov inte kan anses vara av den karaktär och omfattning som förutsätts för rätt till personlig assistans.

Det framgår av LSS och av förarbetena till lagstiftningen att insatsen personlig assistent ska vara förbehållen mycket gravt funktionshindrade personer som behöver hjälp i krävande eller komplicerade situationer av mycket personlig karaktär. Avgörande bör vara att den enskilde behöver personlig hjälp för att klara sin hygien, för att klä sig och klä av sig, för att inta måltider eller för att kommunicera med andra (1995/96:SoU15 s. 11). I specialmotiveringen (prop. 1992/93:159 s. 176) upprepas att personlig assistans ska vara förbehållen den som behöver hjälp med mycket krävande och personliga angelägenheter som att sköta sin hygien, att äta m.m. I förarbetena (prop. 1995/96:146 s. 13) klargörs att det främst är personer med fysiska funktionshinder och med de mest omfattande behoven som bli berättigade till insatsen personlig assistans. Personer som helt eller i stor utsträckning själva klarar av att på egen hand sköta sina personliga behov och som enbart har behov av motivations- och aktiveringsinsatser har rätt till personlig assistans.

När det gäller tillämpningsområdet för insatsen personlig assistans har det, som ovan framgått, betonats i lagens förarbeten att det är fråga om hjälp eller stöd av mycket privat karaktär och att insatsen ska vara förbehållen situationer av krävande eller på annat sätt komplicerad natur, i regel av mycket personligt slag. Det torde således inte vara alla praktiska hjälpbehov med t.ex. påklädning eller måltider som har avsetts. Propositionsuttalandena tyder enligt Omvårdnadsnämndens mening närmast på att vad lagstiftaren främst åsyftat är sådana hjälpbehov som uppfattas som mycket privata och känsliga för den personliga integriteten. Det är inte all hjälp med t.ex. måltider eller påklädning som kan anses vara av detta kvalificerade slag. Detta bör beaktas vid tolkningen av vad som ska anses omfattat av hjälp med de grundläggande behoven enligt 9 a § LSS.

Att aktiverings- och motivationsinsatser av olika slag normalt sett inte räknas till de grundläggande behoven framgår av lagens förarbeten och har bekräftats i senare domstolsavgöranden, se RÅ 2003 ref. 33. Undantagsvis kan en annan bedömning göras om det är fråga om att den enskilde behöver sådan aktiv tillsyn som närmast har karaktär av övervakning. Påminnelser, praktiska instruktioner och liknande kan inte räknas till sådan kvalificerad tillsyn.

Regeringsrätten uttalade i en dom som gällde rätten till personlig assistans enligt 9 a § LSS bland annat följande: I lagens förarbeten om personlig assistans har det betonats att det är fråga om hjälp eller stöd av mycket privat karaktär och att insatsen ska vara förbehållen situationer av krävande eller på annat sätt komplicerad natur, i regel av mycket personligt slag. Det torde således inte vara alla praktiska hjälpbehov med t.ex. påklädning eller måltider som har avsetts. Detta bör beaktas vid tolkningen av vad som ska anses omfattat av hjälp med de grundläggande behoven enligt 9 a § LSS. I lagens förarbeten uttalas att någon bestämd undre tidsgräns inte låter sig uppställas, samtidigt är det uppenbart att någon som bara i mycket begränsad omfattning har behov av hjälp med något av de grundläggande behoven inte utan vidare kan anses berättigad till personlig assistans. Även om själva tidsåtgången inte är på fallande stor måste dock en samlad bedömning göras. När det gällde måltider i det aktuella fallet behövde personen hjälp med att tillreda och plocka fram och undan mat och dela mat som är seg eller där det krävdes kniv och gaffel. Detta hjälpbehov var inte av det kvalificerade slag som kunde beaktas då det gällde att tillgodose de grundläggande behoven. Vad gällde hjälpbehovet i övrigt – hjälp med att sköta hygien, toalettbesök och av- och påklädning – syntes hjälpinsatserna bara till mycket begränsad del avse hjälp som kunde anses vara av det mycket privata och känsliga slag som förutsattes för rätt till personlig assistans. Regeringsrätten fann att behovet av hjälp för att tillgodose de grundläggande behoven inte kunde anses vara av den karaktär och omfattning som förutsattes för rätt till personlig assistans. (RÅ 2009 ref. 57).

Det framkommer i utredningen att Lars Silvens behov ligger främst i ett behov av stöd med påputtning och tillsyn samt viss hjälp med kommunikation. Lars Silven behöver mycket påputtning vid påklädning. När det gäller personlig hygien så har Lars Silven förmågan att tvätta sitt ansikte och sin händer, men han behöver stöd och påputtning i momenten. När det gäller duschsituationer rör det sig främst om påputtning. Vid toalettbesök behöver Lars Silven hjälp efter att han har bajsat och därmed föreligger ett behov. Vad avser kommunikation kan konstateras att Lars Silven inte har den förmågan till kommunikation som ett barn i samma ålder utan funktionsnedsättning skulle ha och därmed föreligger ett visst behov. När det gäller måltidssituationer rör behovet främst tillsyn och stöd.

I telefonsamtal den 8 mars 2011 med Åsa Mächs, som är lärare vid Järva Vips för- och särskola i Solna, framkommer följande: Lars Silven klarar själv på- och avklädning i skolan genom att han har övat in en rutin och därmed lärt sig att ta på och av sig kläderna i rätt ordning. Lars Silven klarar själv övre hygien, men han behöver påputtning. Lars Silven klarar själv toalettbesök i skolan med hjälp av schemabilder, dvs. bildinstruktioner i vilken ordning allt ska ske. Lars Silven klarar själv att duscha efter gymnastiken, men han behöver muntliga instruktioner. Vid måltider klarar Lars Silven att äta och dricka självständigt, men han behöver påputtning och tillsyn under måltidssituationen.

Sammantaget bedöms Lars Silvens behov av hjälp med de grundläggande behoven uppgå till 4 timmar och 5 minuter per vecka. Resterande del av Lars Silvens extra stödbehov dvs. kontinuerlig tillsyn samt begränsning av beteendee avvikelser bedöms vara mycket mer omfattande, men bedöms inte vara av sådan art och omfattning att det ingår i bedömning av personlig assistans för de grundläggande behoven.

Personlig hygien

Av utredningen framgår att Lars Silven har förmågan att tvätta sitt ansikte och sin händer, men han behöver påputtning. Det rör sig dock inte om sådant stöd som ska räknas in i de grundläggande behoven. Vad avser tandborstning är det inte ovanligt att vårdnadshavare får se till att en åttaåring utan funktionsnedsättning borstar sina tänder och det är ingen väsentlig skillnad i Lars Silvens fall. När det gäller dusch-situationer rör det sig främst om påputtning och hjälp till viss del, dock får förevarande stödbehov anses falla inom föräldraansvaret. I telefonsamtal med Åsa Mächs framkommer att Lars Silven klarar själv att duscha efter gymnastiken, men han behöver muntliga instruktioner. Lars Silven klarar själv toalettbesök i skolan med hjälp av schemabilder, dvs. bildinstruktioner i vilken ordning allt ska ske. I utredningen framkommer att Omvårdnadsnämnden bedömer att ett visst behov av hjälp med personlig hygien föreligger med totalt 35 minuter per vecka.

Måltider

Med hjälp med måltider avses att den enskilde behöver personlig hjälp för att inta måltider (1995/96:SoU15, s. 11). Kammarrätten i Stockholm har konstaterat i en dom 2008-12-04, mål nr 5645-08, att vid bedömningen av omfattningen av grundläggande behov endast ska beaktas tidsåtgång för hjälp vid måltider om personen med funktionsnedsättning saknar förmåga att på egen hand inta föda, till exempel därför att han eller hon har ett funktionshinder som gör att denne inte kan föra mat till munnen. Regeringsrätten har i rättsfallet RÅ 2009 ref. 57 funnit att en man, som klarade av att äta och dricka själv, men som behövde annan hjälp i samband med måltider inte hade ett hjälpbehov som utgjorde ett sådant grundläggande behov som avses i 9 a § LSS. Av utredningen framgår att Lars Silvens behov vid måltids-situationer främst rör tillsyn och stöd. I telefonsamtal med Åsa Mächs framkommer att Lars Silven vid måltider klarar att äta och dricka självständigt, men han behöver påputtning och tillsyn under måltidssituationen. Att Lars Silven behöver hjälp med andra moment i samband med måltider utgör inte ett sådant hjälpbehov som kan beaktas vid bedömningen av rätt till personlig assistent. Lars Silvens hjälpbehov vid måltider bedöms inte vara av det kvalificerade slag som ska beaktas då det gällde att tillgodose de grundläggande behoven.

Klä av och på sig

Detta grundläggande behov är avgränsat till den konkreta situationen att få kläderna på och av sig. Liksom för de övriga grundläggande behoven måste ett hjälpbehov av mycket personlig karaktär finnas för att på- och avklädning ska ses som ett grundläggande behov i lagens mening. I telefonsamtal med Åsa Mächs framkommer att Lars Silven klarar själv på- och avklädning i skolan genom att han har övat in en rutin och därmed lärt sig att ta på och av sig kläderna i rätt ordning. Av utredningen framgår att Lars Silvens behov vid på- och avklädning är av påputtningsarten och inte av detta kvalificerade slag som fordras. Det får vidare anses inte ovanligt att barn i samma ålder utan funktionsnedsättningar behöver hjälp med att välja "rätt" kläder samt hjälp med att knyta skor. Lars Silven bedöms inte ha ett hjälpbehov av mycket personlig karaktär för att på- och avklädning ska räknas som ett grundläggande behov.

Kommunicera med andra

Vad avser kommunikation klarar Lars Silven att ge uttryck för fundamentala behov och önskemål, men han har inte den förmågan till kommunikation som ett barn i samma ålder utan funktionsnedsättning skulle ha. Ett grundläggande behov av assistans för att kunna kommunicera med andra innebär att personen med funktionsnedsättning behöver ha ytterligare en person närvarande för att en kommunikation över huvud taget ska vara möjlig. Omvårdnadsnämnden har utrett i vilka situationer behovet av hjälp med att kommunicera uppstår och bedömer att ett visst behov föreligger med totalt 3 timmar och 30 minuter per vecka.

Annan hjälp som förutsätter ingående kunskap om funktionshindret

Personer som ingår i LSS personkrets kan i vissa fall ha behov av annan hjälp än rent faktisk hjälp för att få sina grundläggande behov tillgodosedda. I praxis har dock krävts att det är fråga om ett behov av sådan aktiv tillsyn som var av övervakande karaktär för att falla inom ramen för de grundläggande behoven (jmf. RÅ 1997 ref. 23 I, RÅ 1997 not. 60 och RÅ 2003 ref. 33). Lars Silvens extra stödbehov dvs. kontinuerlig tillsyn samt begränsning av beteendeeavvikelser bedöms vara mycket mer omfattande, men bedöms inte vara av sådan art och omfattning att det ingår i bedömning av personlig assistans för de grundläggande behoven.

Sammanfattning

Sammanfattningsvis anser Omvårdnadsnämnden att Lars Silvens behov av hjälp för att tillgodose sina grundläggande behov inte kan anses vara av den karaktär och omfattning som förutsätts för rätt till personlig assistans. Hjälpinsatserna anses bara till mycket begränsad del avser hjälp som kan anses vara av det mycket privata och känsliga slag som förutsätts för rätt till personlig assistans. Det hjälpbehov som finns och som är av sådan kvalificerad karaktär som förutsätts för att vara ett grundläggande behov är av marginell omfattning. Lars Silvens åberopade behov består snarare till större delen av tillsyn, påminnelse, muntliga instruktioner och motivationsinsatser av olika slag, vilket inte berättigar personlig assistans.